

VOORSTEL VAN INHOUD VOOR HET MILIEUEFFECTENRAPPORT VAN HET GEWESTELIJK PLAN VOOR OVERSTROMINGSBESTRIJDING ('REGENPLAN')

- voor advies van de Raad voor het Leefmilieu, de Economische en sociale raad voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, de Brusselse Hoge Raad voor Natuurbehoud, de Brusselse Maatschappij voor Waterbeheer en de Brusselse Intercommunale voor Waterdistributie;
- voor goedkeuring door de Brusselse Hoofdstedelijke Regering.

INHOUDSTAFEL

CONTEXT	2
1. ALGEMENE DOELSTELLINGEN EN UITWERKINGSMODALITEITEN VAN HET RAPPORT	3
1.1. DOELSTELLINGEN VAN HET MER.....	3
1.2. OVERHEIDSINSTANTIES WAARAAN DIT ONTWERP VAN INHOUD MOET WORDEN VOORGELEGD VOOR ADVIES .	3
1.3. KALENDER EN BUDGET	4
2. INHOUD VAN HET MER	5
2.1. VOORSTELLING VAN HET PLAN	5
2.2. RELEVANTE ASPECTEN VAN DE MILIEUSITUATIE EN WAARSCHIJNLIJKE EVOLUTIE BIJ NIET-UITVOERING VAN HET PLAN	5
2.3. NIET TE VERWAARLOZEN VERMOEDELIJKE MILIEUEFFECTEN VAN HET PLAN.....	5
2.4. OVERIGE ASPECTEN	6
2.4.1. Doelstellingen voor milieubescherming, opgesteld op internationaal, communautair, nationaal of regionaal niveau, die relevant zijn voor het plan, en manier waarop deze doelstellingen in overweging werden genomen	6
2.4.2. Milieukenmerken in gebieden die op een niet te verwaarlozen manier door het plan en door milieuproblemen in verband met het plan geraakt kunnen worden.....	7
2.4.3. Effecten van het plan op het gebied van beheer en implicaties voor de verschillende actoren en de gewestelijke ontwikkeling	7
2.4.4. Overwogen maatregelen om de niet te verwaarlozen negatieve effecten van de uitwerking van het plan op het milieu te voorkomen, te verminderen en, zo mogelijk te compenseren.	7
2.4.5. Presentatie van de mogelijke alternatieven	7
2.4.6. Beoordelingsmethoden en ontmoette moeilijkheden	8
2.4.7. Maatregelen die overwogen worden voor de follow-up van de uitvoering van het plan	8
2.5. VERWACHTE RESULTATEN	8
2.5.1. Globaal rapport : Samenvatting & conclusies	8
2.5.2. Globaal rapport : Lijst van bronnen en bibliografische referenties	8
2.5.3. Niet-technische samenvatting.....	8

Context

De milieuproblemen en de duurzame ontwikkeling zijn beleidsthema's die aan belang hebben gewonnen. Het verbruik van fossiele brandstoffen, de afvalproductie, de druk op de ecosystemen en het respect voor het leefkader en de levenskwaliteit van de inwoners zijn immers bijzonder actuele vraagstukken in een stedelijke omgeving zoals die van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Dat geldt ook voor hun gevolgen voor de economie, de maatschappij of de gezondheid.

Inspelend op die toenemende bewustwording zijn er diverse internationale overeenkomsten, Europese richtlijnen en actieplannen goedgekeurd en zijn er meer lokale (federale, regionale en gemeentelijke) beleidslijnen uitgetekend. In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest - een lokale overheid die een beslissende rol kan spelen in de verbetering van het stadsmilieu – zijn er diverse strategische actieplannen uitgewerkt.

Die milieuplannen worden momenteel bijgewerkt (luchtplan, klimaatplan, geluidsplan, afvalplan) of ten uitvoer gelegd (regenplan en waterplan). Omwille van hun ecologische karakter vallen deze plannen onder de toepassing van de ordonnantie betreffende de beoordeling van de gevolgen voor het milieu van bepaalde plannen en programma's¹. Deze ordonnantie heeft tot doel *'een hoog milieubeschermingsniveau te garanderen en bij te dragen tot de integratie van milieuoverwegingen in de uitwerking en de goedkeuring van plannen en programma's'*. En dit *'met het doel een duurzame ontwikkeling te bevorderen, waarbij wordt voorzien dat bepaalde plannen en programma's die merkbare effecten kunnen hebben op het milieu worden onderworpen aan een milieubeoordeling'*.

Dit betekent dat, bij de opstelling van een nieuwe plan, een 'Milieueffectenrapport' (of MER) moet worden opgesteld dat het voorwerp is van dit bestek. Dit rapport heeft tot doel de vermoedelijk niet te verwaarlozen effecten van het plan op het milieu te identificeren, beschrijven en beoordelen, en zal het mogelijk maken de diverse voorschriften voorgesteld door de plannen die momenteel worden uitgewerkt, eventueel aan te vullen of te heroriënteren. Het zal bovendien bij het plan moeten worden gevoegd wanneer dat aan een openbaar onderzoek wordt onderworpen.

Deze milieuplannen bestrijken een grote verscheidenheid aan thema's. Om tot een coherente en geïntegreerde benadering te komen, en met het oog op de transversaliteit die onontbeerlijk is om de duurzame ontwikkeling te bevorderen, zal er voor de bestekken voor de MER's van de diverse plannen een gemeenschappelijke benadering worden overwogen.

Dit bestek betreft het 'Gewestelijk plan voor overstromingsbestrijding' (Regenplan). In dit plan worden de krachtlijnen van een algemene en geïntegreerde aanpak van de overstromingsproblematiek in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest uitgetekend.

Ter herinnering: dit plan maakt integraal deel uit van het toekomstige 'Maatregelenprogramma', dat voorzien is in de ordonnantie van 20 oktober 2006 tot opstelling van een kader voor het Waterbeleid en waardoor de kaderrichtlijn water² wordt omgezet.

¹ Ordonnantie van het ministerie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 18 maart 2004 (BS 30.03.2004), aangevuld door haar addendum (BS 18.05.2005), die richtlijn 2001/42/EG van het Europees Parlement en de Raad van 27 juni 2001 omzet.

² Europese richtlijn 2000/60/EG.

1. Algemene doelstellingen en uitwerkingsmodaliteiten van het rapport

1.1. Doelstellingen van het MER

Volgens de ordonnantie betreffende de beoordeling van de gevolgen voor het milieu van bepaalde plannen en programma's, heeft het Milieueffectenrapport tot doel *'de vermoedelijk niet te verwaarlozen effecten van de tenuitvoerlegging van een plan of programma op het milieu te bepalen, beschrijven en beoordelen, alsmede van redelijke alternatieven die rekening houden met de doelstellingen en de geografische werkkingsfeer van het plan of programma'*.

Daartoe is de volgende informatie³ noodzakelijk:

- een samenvatting van de inhoud, de hoofddoelstellingen van het plan of programma en de relaties met andere relevante plannen en programma's;
- de relevante aspecten van de milieusituatie alsook haar waarschijnlijke evolutie als het plan niet wordt uitgevoerd;
- de milieukenmerken van de gebieden die niet te verwaarlozen gevolgen kunnen ondervinden;
- de milieuproblemen waarop het plan betrekking heeft;
- de doelstellingen inzake milieubescherming die relevant zijn voor het plan of het programma en de manier waarop met deze doelstellingen en de milieuoverwegingen rekening werd gehouden tijdens de uitwerking ervan;
- de vermoedelijk niet te verwaarlozen gevolgen voor het milieu;
- de beoogde maatregelen om alle niet te verwaarlozen ongunstige gevolgen van de tenuitvoerlegging van het milieuplan of –programma te voorkomen, te beperken en, in de mate van het mogelijke, te compenseren;
- een presentatie van de mogelijke alternatieven en van hun verantwoording, en een beschrijving van de beoordelingsmethode, met inbegrip van eventuele moeilijkheden die zich hebben voorgedaan (technische tekortkomingen of het ontbreken van knowhow) bij het vergaren van de vereiste informatie;
- een beschrijving van de beoogde follow-upmaatregelen;
- een niet-technische samenvatting van de informatie, bedoeld in de punten hierboven.

1.2. Overheidsinstanties waaraan dit ontwerp van inhoud moet worden voorgelegd voor advies

Dit ontwerp van inhoud van het 'Regenplan' zal voor advies worden voorgelegd aan:

- 1° de Raad voor het Leefmilieu;
- 2° de Economische en sociale raad voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest;
- 3° de Brusselse Hoge Raad voor Natuurbehoud;
- 4° de Brusselse Maatschappij voor Waterbeheer;
- 5° de Brusselse Intercommunale voor Waterdistributie;
- 6° VIVAQUA.

Er zal aan deze instanties eveneens gevraagd worden een advies te geven in het kader van het openbaar onderzoek.

³ Vermeld in bijlage I van de ordonnantie.

1.3. **Kalender en budget**

De studie zal beginnen vanaf de goedkeuring van de inhoud. Zij is ten laste van het eigen budget van Leefmilieu Brussel (onderafdeling Water, in nauwe samenwerking met het departement 'Staat van het leefmilieu en indicatoren'), in nauwe samenwerking met de BMWB, de BIWD en Vivaqua. Daarenboven zullen, bij het opstellen van het rapport, tevens de volgende Gewestelijke Besturen worden geraadpleegd voor de aspecten die hen aanbelangen : BROH, Mobiel Brussel, GOMB, Haven van Brussel en het Bestuur voor Economie en Werkgelegenheid.

Aangezien het publiek geraadpleegd moet worden over de maatschappelijke keuzes, zullen de te bespreken onderwerpen waarop het openbaar onderzoek betrekking zou moeten hebben, bepaald worden in het kader van het MER (in nauwe samenwerking met de planningsteams).

2. Inhoud van het MER

2.1. Voorstelling van het plan

De voorstelling van het plan zal bestaan uit:

- een samenvatting van de inhoud;
- de hoofddoelstellingen van het plan en de krachtlijnen van de uit te voeren acties;
- de relaties met andere relevante en pertinente plannen en programma's.

2.2. Relevante aspecten van de milieusituatie en waarschijnlijke evolutie bij niet-uitvoering van het plan

Dit hoofdstuk heeft tot doel de milieuproblemen te beschrijven die het 'regenplan' zal bestrijden, en hun waarschijnlijke evolutie indien het plan niet wordt uitgevoerd. Het moet ook de verwachte effecten van het plan op die problemen toelichten.

De beschrijving van de stand van zaken en van de waarschijnlijke evolutie in afwezigheid van het plan zal gebaseerd zijn op gegevens en studies ter ondersteuning van het 'Regenplan'.

Binnen de perken van tijd, technische en menselijke middelen en toegekende budgetten, kan de beschrijving gebaseerd zijn op eventuele andere beschikbare gegevens die recenter of gedetailleerder zijn.

De milieusituatie zal beschreven worden volgens de analyse van volgende factoren:

- Overstromingen: frequentie, plaatsbepaling en impact
- Ondoordringbaarheid van de bodems
- Regenmeting en waarschijnlijke evolutie
- Rioleringsnetwerk en onweersbekkens

2.3. Niet te verwaarlozen vermoedelijke milieueffecten van het plan

Het doel van dit hoofdstuk is niet alleen de effecten van het 'Regenplan' ten opzichte van het eerste oogmerk (het voorkomen van overstromingen veroorzaakt door regen) te analyseren, maar ook de zijdelingse effecten, zowel positief als negatief (bijvoorbeeld in de vorm van werkgelegenheid, landschappen, ...).

Het MER beschrijft op meer gedetailleerde wijze de diverse maatregelen die het 'regenplan' overweegt en beoordeelt de vermoedelijke niet te verwaarlozen gunstige en ongunstige gevolgen voor het milieu in ruime zin en voor de menselijke gezondheid.

Het MER buigt zich over de niet te verwaarlozen effecten van de diverse acties van het regenplan door analyse van de diverse maatregelen die genomen worden met betrekking tot de 'leefwereld' zoals in onderstaande tabel :

Bepaling van het effect van het plan op :	
KWALITEIT VAN HET MILIEU EN KWALITEIT VAN HET LEVEN	BIODIVERSITEIT GROENE RUIMTEN, STADSLANDSCHAPPEN & BEBOUWD EN ONBEBOUWD PATRIMONIUM
KLIMAATVERANDERING	AANPASSING AAN HET KLIMAAT
DUURZAAM BEHEER VAN DE NATUURLIJKE RIJKDOMMEN CONSTRUCTIE	AFVAL OPPERVLAKTEWATER EN GRONDWATER GEBOUWEN & WONINGEN
GRONDGEBRUIK	RUIMTE / STEDENBOUW
PREVENTIE EN RISICIBEHEER MET BETREKKING TOT INDUSTRIËLE ACTIVITEITEN EN UITRUSTING	Preventie en beheer van de risico's met betrekking tot INGEDEELDE INDUSTRIËLE INRICHTINGEN

Voor zover dit mogelijk is, moeten de te onderzoeken effecten de volgende aspecten omvatten:

- secundaire, cumulatieve, synergetische,
- op korte, middellange en lange termijn,
- blijvend en tijdelijk,
- positief en negatief.

De analyse van de effecten op het levenskader zal voor bepaalde acties van het plan gedetailleerder zijn wanneer de milieueffecten aanzienlijker zijn. De bestudeerde effecten kunnen weliswaar beperkt zijn tot bepaalde thema's.

In dit kader en onder voorbehoud van de beschikbaarheid van de gegevens, zullen volgende kwesties met bijzondere aandacht bestudeerd worden:

- Kwaliteit van het doorsijpelingswater in het kader van de compenserende maatregelen;
- Kwaliteit van het druipwater in verband met het doel van terugwinning van dit soort water in het hydrografisch oppervlaktenetwerk.

2.4. Overige aspecten

2.4.1. Doelstellingen voor milieubescherming, opgesteld op internationaal, communautair, nationaal of regionaal niveau, die relevant zijn voor het plan, en manier waarop deze doelstellingen in overweging werden genomen

Het doel van dit hoofdstuk is de manier te beoordelen waarop de doelstellingen in andere plannen en programma's (internationaal, nationaal, regionaal) die een effect op het milieu hebben in overweging werden genomen bij het opstellen van het 'Regenplan'.

Dit hoofdstuk omvat bijgevolg een beoordeling van de samenhang van het 'Regenplan' ten opzichte van andere programma's, ook betreffende het milieu, die op verschillende niveaus zijn opgesteld. In dit kader zullen meer bepaald het GBP en het GewOP, het gewestelijk stedenbouwkundig reglement en desgevallend de beheersplannen van de verschillende gewestelijke 'water' actoren in beschouwing worden genomen.

2.4.2. Milieukenmerken in gebieden die op een niet te verwaarlozen manier door het plan en door milieuproblemen in verband met het plan geraakt kunnen worden

Het doel van dit hoofdstuk is een beschrijving te geven van de gebieden die op een niet te verwaarlozen manier geraakt kunnen worden door de staat van het milieu vanwege de uitwerking van het plan.

Wat het 'Regenplan' betreft, verwijst dit hoofdstuk voornamelijk naar de effecten op de Zones Natura 2000 van het gebruik van waterlopen voor het verwerken van druipwater.

2.4.3. Effecten van het plan op het gebied van beheer en implicaties voor de verschillende actoren en de gewestelijke ontwikkeling

Het doel van dit hoofdstuk is het belichten van de implicaties van het plan op het gebied van het beheer, de menselijke en financiële middelen, de gewestelijke ontwikkeling en de verschillende actoren (bedrijven, burgers,...).

De implicaties van de verschillende acties die in het 'Regenplan' staan zullen in termen van beheer (in te stellen instrumenten), betrokken actoren en gewestelijke ontwikkeling worden onderzocht.

In dit deel van het rapport zal een tabel staan waarin voor elk thema de gevolgen van de in het plan voorgestelde maatregelen zullen worden samengevat.

2.4.4. Overwogen maatregelen om de niet te verwaarlozen negatieve effecten van de uitwerking van het plan op het milieu te voorkomen, te verminderen en, zo mogelijk te compenseren.

Het doel van dit hoofdstuk is te bekijken in welke mate de negatieve effecten van het 'Regenplan' geminimaliseerd worden.

In het MER worden de maatregelen van het 'Regenplan' gepresenteerd die de niet te verwaarlozen effecten ervan compenseren, en worden eventueel bepaalde aanvullende en/of alternatieve maatregelen voorgesteld, zowel op het niveau van de programmatie als van de ruimtelijke weergave en van de voorschriften, aan de hand waarvan de nagestreefde doelen beter bereikt zullen worden en de negatieve effecten verminderd zullen zijn.

2.4.5. Presentatie van de mogelijke alternatieven

Dit hoofdstuk heeft tot doel de (maatschappelijke) keuzes die de basis vormen van het 'Regenplan' (prioriteiten, keuze tussen verschillende opties, ...).

In dit hoofdstuk worden de alternatieven gepresenteerd die in het kader van het 'Regenplan' overwogen hadden kunnen worden, de genomen opties en hun verantwoording.

Deze onderwerpen zullen ter gelegenheid van de openbare enquête aan de Brusselse burgers worden voorgelegd.

2.4.6. Beoordelingsmethoden en ontmoette moeilijkheden

Dit hoofdstuk heeft tot doel een licht te werpen op de beperkingen van de uitgevoerde beoordeling.

In dit hoofdstuk zullen de in het MER gebruikte beoordelingsmethoden besproken worden, alsook de moeilijkheden die werden aangetroffen tijdens deze evaluatie (ontbreken van gegevens, beperkingen van de modellen, gebrek aan afstand nemen, ...).

2.4.7. Maatregelen die overwogen worden voor de follow-up van de uitvoering van het plan

Het MER presenteert de beoogde maatregelen van het 'Regenplan' voor de follow-up van de uitvoering ervan. Het beoordeelt de relevantie van de voorgestelde methodologieën en indicatoren.

2.5. Verwachte resultaten

2.5.1. Globaal rapport : Samenvatting & conclusies

Behalve de hierboven gedetailleerde hoofdstukken, zal het globale rapport ook een synthese omvatten van de belangrijke milieueffecten van het plan die in het kader van de beoordeling naar voren komen.

2.5.2. Globaal rapport : Lijst van bronnen en bibliografische referenties

Het MER moet indien mogelijk per hoofdstuk een lijst bevatten van de belangrijkste gebruikte informatiebronnen. Deze lijst vermeldt:

- de naam van het referentiedocument;
- de datum van publicatie en/of goedkeuring;
- de opsteller;
- de bouwheer.

2.5.3. Niet-technische samenvatting

De niet-technische samenvatting geeft een overzicht van het volledige effectenrapport, inclusief de beschrijving van het ontwerpplan. Zij bevat de belangrijkste conclusies van de studie, alsook de diverse aanbevelingen.

De niet-technische samenvatting heeft tot doel het publiek en de overheid in te lichten over de gevolgde methode, de redenen voor de gemaakte keuzes en de te bespreken onderwerpen waarover het openbare onderzoek meer in het bijzonder zou moeten gaan.

De tekst van deze samenvatting moet makkelijk te begrijpen zijn voor het grote publiek, en in een duidelijke, beknopte stijl geschreven zijn.